

FI

FI

FI

EUROOPAN KOMISSIO

Bryssel 20.4.2011
KOM(2011) 224 lopullinen

2011/0091 (NLE)

Ehdotus

NEUVOSTON ASETUS

**polttokenno- ja vetyteknologian alalla toimivan yhteisyrityksen perustamisesta annetun
asetuksen (EY) N:o 521/2008 muuttamisesta**

PERUSTELUT

1. EHDOTUKSEN TAUSTA

Ehdotuksen perustelut ja tavoitteet

SEUT-sopimuksen 187 artiklaan (entinen EY:n perustamissopimuksen 171 artikla) perustuvat yhteiset teknologia-aloitteet on otettu käyttöön seitsemännessä puiteohjelmassa (PO7)¹ uutena tapana luoda julkisen ja yksityisen sektorin tutkimuskumppanuuksia Euroopan tasolla. Yhteiset teknologia-aloitteet kuvastavat EU:n vahvaa sitoutumista tutkimustoiminnan koordinointiin, eurooppalaisen tutkimusalueen kehittämiseen ja Euroopan kilpailukykyä koskevien tavoitteiden saavuttamiseen.

Polttokenno- ja vetyteknologian alalla toimiva yhteisyritys (jäljempänä 'yhteisyritys') perustettiin 30 päivänä toukokuuta 2008 annetulla neuvoston asetuksella (EY) 521/2008. Hallinto- ja toimintakustannusten rahoituksesta vastaavat yhteisyrittäjien kolme jäsentä eli teollisuusryhmittymä, tutkimusryhmittymä ja Euroopan komissio.

Teollisuuden osallistumiseen liittyi alusta lähtien se vaatimus, että teollisuus maksaa rahoitusosuutena 50 prosenttia juoksevista menoista (toisesta puolesta vastaa komissio) ja että teollisuuden luontoissuorituksina maksama osuus toimintakustannuksista on vähintään yhtä suuri kuin komission rahoitusosuus.

Yhteisyritys on perustamisensa jälkeen julkaissut kolme ehdotuspyyntöä, joista ensimmäisen rahoitus oli 28,1 miljoonaa euroa, toisen 73,1 miljoonaa ja kolmannen 89,1 miljoonaa. Koska edellä mainittu toimintakustannusten vastaavuusperiaate velvoittaa teollisuutta, teollisuuden on katettava rahoitusosuuksia myös muille osallistujille (kuten korkeakouluille, tutkimuskeskuksille, julkisyhteisöille jne.) kaikentyypisissä toimissa (myös perustutkimuksessa).

Yhteisyrittäjien kahden ensimmäisen ehdotuspyynnön perusteella enimmäisrahoitustasoja on järjestelmällisesti tarkistettava ja supistettava kaikille osallistujille. Ensimmäisessä kahdessa ehdotuspyynnössä vastarahoitusvaatimus johti merkittävään vähennykseen välittömien kustannusten korvauksessa: suurten yritysten osalta 50 prosentista 33 prosenttiin yhteisyrittäjien myöntämästä rahoituksesta ja pk-yritysten ja tutkimuselinten osalta 75 prosentista 50 prosenttiin.

Nämä rahoitusprosentit ovat huomattavasti alhaisemmat kuin PO7:ssa (esim. akkukäyttöisten sähköajoneuvojen European Green Cars -ohjelmassa) ja muissa polttokenno- ja vetyteknologian t&k-ohjelmissa Euroopan ulkopuolella. Alhaiset rahoitusprosentit ja talous- ja rahoituskriisi, joka vaikuttaa tämän tulevaisuusteknologian parissa työskentelevään teollisuuteen, ovat johtaneet siihen, että osallistuminen yhteisyrittäjien toimiin on jäänyt alle odotusten. Jos yhteisyrittäjien toimintaa jatketaan nykyisillä linjoilla, teollisuuden ja tutkimusyhteisön kiinnostuksen voidaan ennakoida vähenevän yleisesti.

Lisäksi hankkeisiin pyritään useissa tapauksissa saamaan ja ennakoidaan saatavan rahoitusosuuksia kansallisista ja alueellisista julkisista lähteistä. Tätä ei kuitenkaan oteta huomioon asetuksessa. Uudessa tekstissä todetaan, että määritettäessä vastaavuutta suhteessa

¹ EUVL L 412, 30.12.2006, s. 1.

EU:n rahoitusosuuteen voidaan ottaa huomioon teollisuuden oman osuuden lisäksi myös muilta toimin osallistuvilta oikeussubjekteilta tulevat osuudet.

Koska tapauksissa, joissa osuudet jäävät toistuvasti vastaavuudeltaan vajaiksi, komissio ensin analysoi tilannetta ja päättää sen jälkeen tarvittavista toimenpiteistä, asetuksen (EY) N:o 521/2008 liitteessä olevan 12 artiklan 7 kohdan toisen alakohdan ilmaus ”komissio pienentää omaa osuutta [...]” on muutettu muotoon ”komissio voi pienentää omaa osuuttaan [...]”.

Teollisuusryhmittymällä ja tutkimusryhmittymällä on velvollisuus suorittaa osuutensa yhteisyrityksen juoksevista kuluista ”etukäteen käteisenä [...] ennen kunkin varainhoitovuoden alkua”. Yhteisyrityksen perustamisen jälkeen komission ja yhteisyrityksen välillä tehdyn rahoitussopimuksen mukaan komissio itse maksaa osuutensa erissä varainhoitovuoden aikana. On kohtuudenmukaista soveltaa samoja ehtoja myös ryhmittymiin.

Tällä hetkellä rahoitustaso määritetään kunkin arvioinnin jälkeen. Uudessa tekstissä on lisätty mahdollisuus määrittää vähimmäisrahoitustaso yksittäistä ehdotuspyyntöä varten, jotta voidaan lisätä tarvittavaa ennustettavuutta rahoituksen saajille.

Asetusehdotuksen tavoitteena on mukauttaa säännökset edellä kuvattujen ehtojen mukaisiksi.

- **Yleinen tausta**

Polttokenno- ja vetyteknologiat ovat lupaavia pitkän aikavälin energiavaihtoehtoja, joita voidaan käyttää kaikilla talouden sektoreilla ja jotka tarjoavat monia eri etuja energiavarmuuden, liikenteen, ympäristön ja resurssitehokkuuden kannalta. Näille teknologioille ennakoitaan keskeistä tehtävää EU:n muuttamisessa vähähiiliseksi yhteiskunnaksi ja kasvihuonekaasupäästöjen 85 prosentin vähentämistavoitteen saavuttamisessa vuoteen 2050 mennessä.

Polttokenno- ja vetyteknologiat tarjoavat loppukäyttäjälle erilaisia sovelluksia: i) kiinteitä sovelluksia esimerkiksi sähkön ja/tai lämmön tuotantoon, ii) liikennesovelluksia esimerkiksi sähköajoneuvoihin, linja-autoihin ja juniin, sekä iii) kannettavia sovelluksia esimerkiksi kannettavien tietokoneiden ja matkapuhelinten virranlähteinä. Viimeksi kuluneina vuosina polttokenno- ja vetyteknologiateollisuus on edistynyt merkittävästi teknologian kehittämisessä kaikilla sovellusaloilla erityisesti suorituskyvyn parantamisessa ja kustannusten vähentämisessä.

Tuore teollisuuden faktatietoihin pohjautuva kattava selvitys toteaa, että esimerkiksi liikennesektorilla – joka muodostaa näkyvimmän markkinan, jolla kasvihuonekaasupäästöjen vähentämispotentiaali on suurin – polttokennokäyttöiset sähköajoneuvot ja akkukäyttöiset sähköajoneuvot tarjoavat merkittäviä mahdollisuuksia vähentää hiilidioksidipäästöjä ja paikallisia päästöjä ja että molemmat tulevat olemaan käyttökelpoisia ja täydentäviä vaihtoehtoja tavanomaisille polttomoottoriajoneuvoille vuoteen 2025 mennessä tai jopa tätä ennen, jos käyttöön otetaan tarvittavat verovapautukset ja/tai -kannustimet. Selvityksessä myös arvioidaan, että tulevien vuosikymmenien aikana vedyn jakelu- ja vähittäiskauppaverkoston kustannukset tulevat olemaan 5 prosenttia polttokennokäyttöisten sähköajoneuvojen kokonaiskustannuksista (1000–2000 euroa/auto), mikä on verrattavissa akkukäyttöisten sähköajoneuvojen ja ladattavien hybridiajoneuvojen latausasemaverkoston käyttöönoton kustannuksiin, minkä vuoksi erityisen vetyjakeluverkoston rakentamista voidaan pitää perusteltuna.

Jotta polttokenno- ja vetyteknologioiden tarjoamat edut voitaisiin hyödyntää täysimääräisesti, tarvitaan edelleen jatkuvaa ja vakaata julkista tukea ja poliittisia lisätoimenpiteitä jäljellä olevien teknologisten, taloudellisten ja institutionaalisten esteiden poistamiseksi näiden teknologioiden laajan kaupallistamisen tieltä. Talouskriisistä huolimatta EU:n tärkeimmät kilpailijat tällä alalla (Yhdysvallat, Japani, Etelä-Korea ja Kiina) pyrkivät jatkuvasti tähän päämäärään laajoilla toimilla, kuten TTK-ohjelmilla, poliittisilla toimenpiteillä ja kaupallistamishankkeilla.

Voimassa olevat aiemmat säännökset

SEUT-sopimuksen 187 artiklan (entinen EY:n perustamissopimuksen 171 artikla) nojalla on perustettu myös neljä muuta yhteisyritystä: CLEAN SKY, IMI, ARTEMIS ja ENIAC. Kunkin yhteisyrityksen säännöt vastaavat sen oman toiminta-alan erityisvaatimuksia.

Johdonmukaisuus suhteessa unionin muuhun politiikkaan ja muihin tavoitteisiin

Euroopan komissio vie parhaillaan eteenpäin tiedonannossa *Energiapolitiikka Euroopalle*² tammikuussa 2007 käynnistettyä Euroopan strategista energiateknologiasuunnitelmaa (SET-suunnitelma³). Suunnitelman on määrä ohjata energiateknologiainnovaatioiden kehittämistä tulevana vuosikymmeninä ja tuoda saataville tehokkaita ja vähän hiiltä sisältäviä tekniikoita, kuten polttokennot ja vety. Tavoitteena on ympäristön kannalta entistä kestävämpi energiajärjestelmä. Euroopan parlamentti hyväksyi toukokuussa 2007 kirjallisen julistuksen⁴, jossa EU:n toimielimiä kehoitetaan tukemaan kannettaviin, kiinteisiin ja liikenteen alan sovelluksiin sopivia polttokenno- ja vetyteknologioita muodostamalla kumppanuussuhteita asiaan sitoutuneiden alueiden ja kaupunkien, pk-yritysten ja kansalaisyhteiskunnan järjestöjen kanssa.

Ehdotettu neuvoston asetus on johdonmukainen suhteessa EU:n tutkimuspolitiikkaan. Se on johdonmukainen myös uudistetun Lissabonin strategian⁵ ja Barcelonan tavoitteiden kanssa, joiden mukaan EU:n olisi investoitava 3 prosenttia BKT:stään tutkimukseen ja kehittämiseen vuoteen 2010 mennessä. Seitsemännellä puiteohjelmalla (2007–2013) on Euroopan kannalta tärkeä tehtävä näiden tavoitteiden saavuttamisessa. Se kuvastaa yhteisymmärrystä siitä, että Euroopan on tehostettava ponnistelujaan parantaakseen TTK&D-investoinneista saatua tulosta, jonka ansiosta se voi hankkia itselleen valmiudet tulla kilpailukykyiseksi ja dynaamiseksi tietoon perustuvaksi taloudeksi.

Ehdotettu aloite on osa laajaa ja kunnianhimoista EU:n strategiaa, jolla pyritään korjaamaan innovaatiovajetta. Strategiaan kuuluu muun muassa ehdotus perustaa uusi Euroopan teknologiainstituutti.

² *Energiapolitiikka Euroopalle*, KOM(2007) 1 lopullinen, 10.1.2007.

³ *Kohti Euroopan strategista energiateknologiasuunnitelmaa*, KOM(2006) 847 lopullinen, 10.1.2007.

⁴ Menettelysääntöjen 116 säännön nojalla annettu kirjallinen kannanotto vihreän vetytalouden käyttöönotosta ja kolmannen teollisen vallankumouksen aikaansaamisesta Euroopassa muodostamalla kumppanuussuhteita asiaan sitoutuneiden alueiden ja kaupunkien, pk-yritysten ja kansalaisyhteiskunnan järjestöjen kanssa, Euroopan parlamentti 0016/2007, toukokuu 2007.

⁵ KOM(2005) 24.

2. INTRESSITAHOJEN KUULEMINEN JA VAIKUTUSTEN ARVIOINTI

Intressitahojen kuuleminen ja asiantuntijatiedon käyttö

EI SOVELLETA

Vaikutusten arviointi

EI SOVELLETA

3. EHDOTUKSEEN LIITTYVÄT OIKEUDELLISET NÄKÖKOHDAT

Ehdotetun toimen lyhyt kuvaus

Ehdotus on neuvoston asetus, jolla muutetaan polttokenno- ja vetyteknologian alalla toimivan yhteisyrityksen perustamisesta annettua neuvoston asetusta.

Oikeusperusta

Ehdotuksen oikeusperusta on Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 187 artikla.

Toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaate

EI SOVELLETA

Säätelytavan valinta

Neuvoston asetuksen (EY) N:o 521/2008 muuttamista koskeva neuvoston asetus.

4. TALOUSARVIOVAIKUTUKSET

Ehdotuksella ei ole talousarviovaikutuksia verrattuna neuvoston päätöksellä alun perin hyväksytyyn budjettiin. Ehdotetut muutokset parantavat mahdollisuuksia käyttää aiottu budjetti.

EU:n rahoitus, jonka kokonaismäärä on 470 miljoonaa euroa, saadaan seuraavista PO7:n ”Yhteistyö”-erityisohjelman budjettikohdista: ”Energia”, ”Nanotieteet, nanoteknologiat, materiaalit ja uudet tuotantoteknologiat”, ”Liikenne (myös ilmailu)”, sekä ”Ympäristö (myös ilmastonmuutos)” tutkimuksen pääosastossa samoin kuin ”Liikenne” liikenteen pääosastossa ja ”Energia” energian pääosastossa.

5. VALINNAISET TIEDOT

[...]

Ehdotus

NEUVOSTON ASETUS

polttokenno- ja vetyteknologian alalla toimivan yhteisyrityksen perustamisesta annetun asetuksen (EY) N:o 521/2008 muuttamisesta (ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 187 ja 188 artiklan,

ottaa huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

ottaa huomioon Euroopan parlamentin lausunnon⁶,

ottaa huomioon Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon⁷,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Polttokenno- ja vetyteknologian alalla toimivan yhteisyrityksen, jäljempänä 'polttokenno- ja vety-yhteisyritys', perustivat 30 päivänä toukokuuta 2008 sen perustajajäsenet eli teollisuusryhmittymä ja komissio.
- (2) Tutkimusryhmittymästä tuli polttokenno- ja vety-yhteisyrityksen jäsen 14 päivänä heinäkuuta 2008. Kyseinen ryhmittymä osallistuu polttokenno- ja vety-yhteisyrityksen tavoitteisiin sekä taloudellisesti että luontoissuorituksina. Ottaen huomioon polttokenno- ja vety-yhteisyrityksen koostumus sekä sen säännöt ja sen toimintojen luonne, tavoitteet ja kohteet tutkimusryhmittymän jäsenet voivat hyötyä saavutetuista tuloksista samassa määrin kuin teollisuusryhmittymän jäsenet. Sen vuoksi on perusteltua, että sekä teollisuus- että tutkimusryhmittymän luontoissuoritukset voidaan ottaa huomioon määritettäessä rahoitusosuuksien vastaavuutta.
- (3) Tutkimusryhmittymästä on tullut polttokenno- ja vety-yhteisyrityksen jäsen, ja on tarkoituksenmukaista laskea tutkimusorganisaatioiden (kuten korkeakoulujen ja tutkimuskeskusten) luontoissuoritukset mukaan rahoitusosuuteen, jonka on vastattava yhteisön rahoitusosuutta yhtiöjärjestyksen 12 artiklan 3 kohdan mukaisesti.
- (4) Polttokenno- ja vety-yhteisyritys on ollut toiminnassa yli kaksi vuotta, minä aikana on saatettu päätökseen koko toimintasykli eli ehdotuspyyntöjen julkaiseminen, ehdotusten arviointi, rahoitusneuvottelut ja avustussopimusten umpeutuminen. Tältä ajalta saatujen kokemusten pohjalta enimmäisrahoitustasoja on yhteisyrityksen hankkeissa

⁶ EUVL C [...], [...], s. [...].

⁷ EUVL C [...], [...], s. [...].

jouduttu madaltamaan merkittävästi kaikille osallistujille. Tämän vuoksi yhteisyrityksen toimien osallistumisaste on jäänyt huomattavasti alkuperäisiä odotuksia alhaisemmaksi.

- (5) Hallintoneuvosto on polttokenno- ja vetyteknologian alalla toimivan yhteisyrityksen perustamisesta annetun asetuksen (EY) N:o 521/2008⁸ liitteessä olevan 26 artiklan mukaisesti hyväksynyt tällä asetuksella tehtävät muutokset.
- (6) Sen kautta, että kaikkien toimiin osallistuvien oikeussubjektien luontoissuoritukset otetaan huomioon määritettäessä rahoitusosuuksien vastaavuutta, tunnustettaisiin tutkimusryhmittymän jäsenyys ja voitaisiin parantaa rahoitustasoa noudattaen kuitenkin edelleen vastaavuusperiaatetta sekä tarvetta soveltaa oikeudenmukaisia ja tasapainoisia rahoitusvähennyksiä erityyppisiin osallistujiin.
- (7) Polttokenno- ja vety-yhteisyrityksen kolmen jäsenen olisi vastattava sen ohjelmatoimiston juoksevista menoista. Kaikilla polttokenno- ja vety-yhteisyrityksen jäsenillä olisi oltava sama maksuaikataulu.
- (8) Komissiolle olisi jätettävä tietty liikkumavara toimenpiteissä, joita toteutetaan vastaavuuden jäädessä vajaaksi.
- (9) Tällä hetkellä rahoitustaso määritetään saatujen ehdotusten kunkin arvioinnin jälkeen. Jotta rahoituksen saajat voisivat arvioida mahdollisen rahoituksen laajuuden, olisi oltava mahdollista määrittää vähimmäisrahoitustaso yksittäisiä ehdotuspyyntöjä varten.
- (10) Sen vuoksi asetusta (EY) N:o 521/2008 olisi muutettava,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN ASETUKSEN:

1 artikla

Muutetaan asetus (EY) N:o 521/2008 tämän asetuksen liitteen mukaisesti.

2 artikla

Sen estämättä, mitä asetuksen (EY) N:o 521/2008 liitteessä olevan 12 artiklan 3 kohdassa säädetään, muutosasetus ei vaikuta polttokenno- ja vety-yhteisyrityksen ennen tämän asetuksen voimaantuloa tekemistä avustussopimuksista ja muista sopimuksista johtuviin oikeuksiin ja velvoitteisiin. Se ei muun muassa vaikuta niissä määritettyihin enimmäisrahoitustasoihin.

⁸ EUVL L 153, 12.6.2008, s. 1.

3 artikla

Tämä asetus tulee voimaan kahdentenkymmentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Liitteessä olevaa 3 kohdan a alakohtaa sovelletaan kuitenkin 14 päivästä heinäkuuta 2008.

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa.

Tehty Brysselissä

*Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja*

LIITE

Muutetaan asetus (EY) N:o 521/2008 seuraavasti:

1. Muutetaan 6 artikla seuraavasti:

a) Korvataan 2 kohta seuraavasti:

"2. ”Polttokenno- ja vety -yhteisyrityksellä voi olla omat sisäiset tarkastusvalmiudet.”

Muutetaan asetuksen (EY) N:o 521/2008 liite seuraavasti:

2. Muutetaan 2 artikla seuraavasti:

a) Korvataan 2 kohdan ensimmäinen ja toinen luettelukohta seuraavasti:

”– varmistaa, että sen tämän yhtiöjärjestyksen 12 artiklan mukainen osuus polttokenno- ja vety-yhteisyrityksen varoista toimitetaan etukäteen käteisenä siten, että se kattaa 50 prosenttia yhteisyrityksen juoksevista menoista ja että se siirretään yhteisyrityksen talousarvioon sovituisissa erissä,

– varmistaa, että teollisuuden osuus polttokenno- ja vety-yhteisyrityksen rahoittaman tutkimus- ja teknologiankehittämistoiminnan toteuttamiseksi vastaa yhdessä muiden rahoituksen saajien osuuksien kanssa vähintään unionin rahoitusosuutta”;

b) Korvataan 3 kohdan toisen alakohdan neljäs luettelukohta seuraavasti:

”– varmistaa, että sen tämän yhtiöjärjestyksen 12 artiklan mukainen osuus polttokenno- ja vety-yhteisyrityksen varoista toimitetaan etukäteen käteisenä siten, että se kattaa 1/12:n yhteisyrityksen juoksevista menoista ja että se siirretään yhteisyrityksen talousarvioon sovituisissa erissä.”.

3. Muutetaan 12 artikla seuraavasti:

a) Korvataan 3 kohta seuraavasti:

"3. Polttokenno- ja vety-yhteisyrityksen operatiiviset menot katetaan unionin rahoitusosuudella ja toimintaan osallistuvien oikeussubjektien luontoissuorituksilla. Osallistuvien oikeussubjektien rahoitusosuuden on oltava vähintään yhtä suuri kuin unionin rahoitusosuus.

Tuloja käsitellään Euroopan yhteisön seitsemännestä tutkimuksen, teknologian kehittämisen ja demonstroinnin puiteohjelmasta (2007–2013) 18 päivänä joulukuuta 2006 tehdyn Euroopan parlamentin ja neuvoston päätöksen N:o 1982/2006/EY⁹ nojalla vahvistettujen osallistumissääntöjen mukaisesti. Tätä säännöstä sovelletaan päivästä, jona tutkimusryhmittymästä tuli polttokenno- ja vety-yhteisyrityksen jäsen.”;

⁹ EUVL L 412, 30.12.2006, s. 1.

b) Muutetaan 7 kohta seuraavasti:

i) Korvataan toinen ja kolmas alakohta seuraavasti:

”Jos arvio osoittaa, ettei osallistuvilta oikeussubjekteilta saatujen luontoissuoritusten määrä ole riittävän suuri, komissio voi pienentää omaa osuuttaan seuraavana vuonna.

Jos käy ilmi, ettei osallistuvilta oikeussubjekteilta saatujen luontoissuoritusten määrä ole riittävän suuri kahtena perättäisenä vuonna, komissio voi ehdottaa neuvostolle polttokenno- ja vety-yhteisyrityksen lopettamista.”.

4. Lisätään 15 artiklaan 4 kohta seuraavasti:

”4. Hallintoneuvosto voi päättää määrittää vähimmäisrahoitustason kullekin osallistujaluokalle yksittäisessä ehdotuspyynnössä.”.

SÄÄDÖSEHDOTUKSEEN LIITTYVÄ RAHOITUSSELVITYS

Tällä muutosehdotuksella ei ole vaikutuksia unionin talousarvioon.

(varainhoitoasetuksen 28 artikla ja soveltamissääntöjen 22 artikla)]